

Voorzitter,

Wij gaan het vanavond hebben over de gang van zaken in en met het Steinerbos. Dat is niet de eerste keer en het zal zeker niet de laatste keer zijn. Het zal geen gemakkelijk debat worden. Want er ligt een stevig dossier met een pijnlijke inhoud van de onafhankelijke rekenkamercommissie.

Laat ik vooraf uitspreken dat wij respect hebben voor de wethouders die in deze voor Stein moeilijke tijden de verantwoordelijkheid nemen en Stein bestuurbaar houden. Dat zijn mensen die de rug recht durven te houden, ook als anderen het bijtje er bij neer gooien.

Veel eer is daar in de publieke opinie niet bij te halen. Niet bij de mensen op straat, niet in de krant, maar ook niet in deze raad. Dat zal vanavond vast en zeker weer blijken.

Dos is een van die partijen die bestuurt en die ook nog mensen heeft afgevaardigd achter de bestuurstafel. Wij kiezen dus niet voor de gemakkelijkste weg. Wij kiezen niet voor een rol om alleen maar als “de beste stuurlui die aan wal staan” alles te bekritisieren. Wij nemen Bestuursverantwoordelijkheid.....maar we nemen als fractie ook verantwoordelijkheid als het gaat om het ter verantwoording roepen van bestuurders

Tegen die achtergrond beschouwen wij vanavond het rapport van de rekenkamercommissie.

Voorzitter,

In de voorbereiding van de decembervergadering 2008 werden wij, als een donderslag bij heldere hemel, geconfronteerd met een extra tekort van maar liefst 413.000 euro op de exploitatie van het Steinerbos, waardoor het totale tekort over het jaar 2008 ineens opliep naar een bedrag van om en nabij de 1,4 miljoen euro aan gemeenschapsgeld.

Dat is een fenomenale overschrijding van het budget voor de gemeente Stein in zijn algemeenheid, maar voor het Steinerbos in het bijzonder.

En dat is ronduit dramatisch te noemen.

In de raadsvergadering van december spraken alle fracties kommer en kwel over de exploitatieresultaten, iedere fractie uiteraard met zijn eigen accent.

In zijn algemeenheid ging in die bewuste vergadering de aandacht van de meeste partijen vooral uit naar oud wethouder Govers, die ten tijde van het ontstaan van dit financiële debacle portefeuillehouder van het Steinerbos..... en daarmee de primair en dus eerstverantwoordelijke wethouder was.

Onze fractie had tot dan toe vertrouwen gehad in de woorden van de ex portefeuillehouder, die grootse plannen en ambities met het Steinerbos had en die het meer dan eens deed voorkomen alsof alles op schema lag en dat we ons geen zorgen hoefden te maken, hij zou zoals in het coalitieakkoord overeengekomen de wethouder zijn die de tekorten in het Steinerbos ging terugdringen.....maar we zijn van een zeer koude kermis thuisgekomen.

Onze harde conclusie in de decembervergadering was dat we gewoon terug bij af zijn, dat de voorgenomen plannen niet te realiseren zijn en dat de gemeenschap 431 000 euro **EXTRA** moet ophoesten zonder dat daar op dit moment ook maar iets voor terug komt.

Ik heb dat een lijk uit de kast genoemdEn dan ook nog eentje dat meer dan gemiddeld stinkt.

Voorzitter,

Verder stond in die vergadering onder andere het late aanleveren van de cijfers en in het bijzonder de gang van zaken rondom de horeca van het Steinerbos centraal. Al met al vroegen wij ons allemaal met zoveel woorden af hoe dit heeft kunnen gebeuren en dat heeft er uiteindelijk toe geleid dat de gemeenteraad aan de onafhankelijke rekenkamercommissie gevraagd heeft om een en ander nader te onderzoeken.

Welnu, het resultaat van het werk van de rekenkamercommissie ligt vanavond ter bespreking voor in de vorm van een rapportage die er niet om liegt, waarin bikkelharde conclusies worden getrokken, die inmiddels in politieke kringen, in de media en onder de inwoners van Stein veel stof hebben doen opwaaien.

En aan de reacties die ik ver buiten deze gemeentegrenzen ontvang, kan ik zonder enige twijfel afleiden dat de gemeente Stein met de laatste update van dit toch al zwaar beladen dossier Steinerbos, beslist geen reclame maakt.

Dat brengt mij bij de inhoud van de rapportage van de rekenkamercommissie en de wijze waarop het gepresenteerd is.

Laat ik namens de DOS fractie voorop stellen dat wij van mening zijn dat de rekenkamercommissie een gedegen rapport heeft opgeleverd.

Natuurlijk waren er aanvullende- en soms kritische vragen van nagenoeg alle partijen die in deze raad vertegenwoordigd zijn.

Vanzelfsprekend wilden fracties en individuele raadsleden een nadere toelichting op sommige overwegingen in het rapport.

Maar grosso modo, (en zeker nu er naar de mening van mijn partij op vragen en opmerkingen afdoende gereageerd is), zijn wij tevreden over het werk van de rekenkamercommissie. Dat wil ik namens DOS gezegd hebben!!!

Wij zijn stellig van mening dat er meer dan voldoende leerpunten uit de inhoud van deze rapportage te halen zijn. En we zijn het met de commissie eens dat het in essentie hierover moet gaan : Leren van de fouten die gemaakt zijn.

Minder tevreden zijn wij over de wijze waarop het rapport “de wereld in is gekomen”, om het zo maar eens even te zeggen.

Hoofdstuk 9, waarin het gaat over de verwijtbaarheid, mocht kennelijk niet de openbaarheid in. Aan de raadsleden werd door de rekenkamercommissie in een besloten raadsvergadering formeel geheimhouding van de inhoud van dat hoofdstuk opgelegd.

De DOS fractie heeft daar onmiddellijk op gereageerd met een brief waarin wij ons ongenoegen hierover hebben uitgesproken. Het gaat hier o.a. over een fenomenaal bedrag aan gemeenschapsgeld en dan heeft de burger en belastingbetaler van Stein er recht op om te weten hoe de vork in de steel zit. Niet alleen als het goed gaat, maar ook als het mis gaat.

Wat ons overigens in dit verband erg bezig houdt is de kennelijk zeer ongelukkige interne communicatie die over dit rapport heeft plaatsgevonden.

Dat is wat ons betreft is dit al een eerste leermoment buiten de inhoud van het rapport zelf om voor een ieder die dat aangaat.

Een paar voorbeelden:

Op enig moment is er grote onduidelijkheid over de vraag of de rekenkamercommissie nu wel of geen aanvullende vragen van de raad zou beantwoorden.

VERDER: liggen er tegengestelde verklaringen van enerzijds het college en anderzijds de rekenkamercommissie over de geheimhouding van H9.

Op dat onderdeel staan de verklaringen lijnrecht tegenover elkaar.

Wie is hier nou gek? De rekenkamercommissie of het college?

In beide gevallen was de Burgemeester de boodschapper tussen de partijen en we vragen hem om hierover in deze openbare raadsvergadering helderheid te verschaffen en aan de raad te laten weten welke lering hij hieruit trekt?

Hoewel wij ons tegen die geheimhouding hebben uitgesproken, hebben wij ons ook enorm gestoord aan het feit dat het eenmaal geheim verklaarde hoofdstuk voor iedereen die dat wilde te downloaden was van de website van de Limburger c.q. het Limburgs Dagblad.

Dat kunnen wij de mensen van de krant uiteraard niet kwalijk nemen, want die doen hun werk. Ernstig vinden wij echter het gegeven dat er in dit gemeentehuis bestuurders of ambtenaren rondlopen die bewust dit soort stukken doen uitlekken. Zij overschrijden daarmee de wet en daar hebben wij geen goed woord voor over.

Ik ga nu met u naar de gang van zaken in het Steinerbos zelf.

Want, volgens de terechte mening een in het rapport geciteerd raadslid, moeten we *“kijken waar het mis is gegaan, ervan leren, opdat we in de toekomst niet dezelfde fouten maken”*.

DOS is bovendien van mening dat (in een politieke omgeving) de openbare bestuurders verantwoording moeten afleggen over de wijze waarop zijn met gemeenschapsgeld en vastgesteld beleid zijn omgegaan.

Sterker nog, het is bij gemeentewet geregeld dat de raad de bestuurders ter verantwoording kan roepen.

Dat is iets anders dan afrekenen, zo heb ik uit de beantwoording van de rekenkamercommissie zelf begrepen.

Wat ging er dan echt mis in 2008 in dat Steinerbos?

Een heleboel, zo moesten wij helaas constateren.

Ik zal er een aantal noemen, die ook letterlijk beschreven staan in het rapport van de rekenkamercommissie:

- De roosters op basis waarvan het personeel werd ingehuurd klopten niet.
- Niet alleen bevoegde managers, maar ook medewerkers, waaronder inhuurkrachten kregen de gelegenheid om bij hun eigen bureaus mensen in te huren. Dan weet je eigenlijk al dat het op dat front goed mis kan gaan.
- Gemaakte afspraken om de afdeling Personeel en Organisatie bij inhuur te consulteren zijn niet nagekomen
- Er zijn te veel uren ingehuurd en er zijn relatief veel oudere, duurdere inhuurkrachten ingeschakeld.
- De financiële maandverantwoordingen werden laat aan de afdeling financiën geleverd.
- Entreecontroles, de controles op opbrengsten van de minicars, de automaten en de horeca vonden niet of niet voldoende plaats.

Dat zijn allemaal voorbeelden rondom planning en control, rechtmatigheid en doelmatigheid. Eigenlijk gaat het om basisvoorwaarden die in elk bedrijf gewoon moeten kloppen.

In het Steinerbos klopte het niet.

En de DOS fractie vindt dat eerst het “huis op orde” moet zijn (om het zo maar eens te noemen). Voorwaar een nadrukkelijk leerpunt wat ons betreft.

En ik ben benieuwd naar een reactie van de kant van het college, met name op de vraag of het college nu ook al echt aan de slag is met het repareren van deze fundering van de bedrijfsvoering. We verwachten hieromtrent een duidelijke uitleg, gestaafd door harde cijfers in het lopend boekjaar 2009!

Voorzitter,

Waren wij geschrokken van de gang van zaken die ik zojuist benoemd heb,nog veel meer zijn wij geschrokken van hetgeen wij in het hoofdstuk rondom de manier waarop in het Steinerbos over de bedrijfsvoering tussen diverse functionarissen gecommuniceerd en gehandeld is.

Allereerst is daar de zeer opvallende rol van ex wethouder Govers. Hoofdrolspeeler, zo werd hij gisteren in de krant genoemd. En wie het rapport leest kan dat alleen maar beamen.

Ik citeer nu weer uit het rapport van de rekenkamercommissie.

“Hij was bestuurlijk eindverantwoordelijk voor het programma Steinerbos, zowel wat betreft de uitgaven, de prestaties, de inkomsten en de maatschappelijke effecten. Over de vraag bij wie het primaat lag als het gaat over de financiën van het Steinerbos bestaat (ook binnen het college) geen discussie. Dat primaat ligt bij de ex wethouder en niet bij de wethouder financiën.

Het feit dat de aansturing van het Steinerbos niet adequaat was, is deels ook de ex wethouder te verwijten. Hij stuurde immers voor een groot deel (informeel) de manager Steinerbos a.i. aan. De communicatie over het Steinerbos in het College was niet voldoende helder. Het Steinerbos was door het dominante optreden van de ex wethouder, een cocon, waar door de gemeentesecretaris en de collegeleden niet heen te komen was”.

Einde citaat.

Voorzitter dat zijn niet mijn woorden, maar de woorden van de onafhankelijke rekenkamercommissie. Een bikkelhard oordeel als u het mij vraagt!

En wat met dat dominante optreden van de ex wethouder en met het informeel aansturen van de manager a.i. van het Steinerbos bedoeld wordt vinden wij elders in het rapport.

Ik citeer nogmaals uit het onderzoeksrapport om een en ander duidelijk te maken:

“Wat betreft de forse exploitatietekorten van het Steinerbos, verklaart de manager Steinerbos a.i. dat hij deze in opdracht van de portefeuillehouder niet naar college en ambtelijke organisatie mocht rapporteren en daarom niet is bijgestuurd in een vroegtijdig stadium c.q. in de daarvoor bestaande bestuursrapportage is gemeld”

Einde citaat

En verderop lezen wij nog een aantal zaken:

“De blokkade om aankomende tegenvallers bestuurlijk te agenderen ontstond doordat informatie nooit buiten de invloedssfeer van de wethouder in het college werd behandeld. De aard van de blokkades was intimiderend, zodanig dat ik niet vrij van repercussies buiten de wethouder om de feitelijke informatie beschikbaar kon stellen” Met uitspraken van de ex. Wethouder zoals “alles over het Steinerbos gaat via mij” of “laat de politiek maar aan mij over” en “ik accepteer geen tekort in de exploitatie” kwam een vonnis tot stand.

Einde citaat.

Nogmaals voorzitter, het zijn niet mijn woorden, maar letterlijke teksten uit het onderzoeksrapport die de handel en wandel van ex wethouder Govers illustreren. Ook op de vraag van het SPV of het onduidelijk was wie de Interim manager moest aansturen antwoordde de rekenkamercommissie:

De gemeentesecretaris stuurt alle andere geledingen binnen de organisatie, ad interim of vast personeel, aan. Wat de RKC heeft vastgesteld is dat deze lijn doorbroken is doordat naast de gemeentesecretaris bij het dossier Steinerbos een "dominante" wethouder stond. Twee kapiteins op één schip.

En DOS is daarover onthutst en verbijsterd! Het kan en mag niet zo zijn dat wethouders medewerkers intimideren en oneigenlijk onder druk zetten. Voorzitter en dan heb ik het nog niet gehad over het feit dat de ex wethouder buiten het college om een separate begroting van het Steinerbos aan de commissie Maatschappelijke zaken heeft voorgelegd.

Kortom, enerzijds heeft oud wethouder Govers op het dossier Steinerbos de plank op diverse plekken flink mis geslagen, terwijl hij anderzijds de schijn lang hoog gehouden heeft dat de zaken in de pas liepen of hij heeft de indruk gewekt dat eventuele tegenvallers meevielen.

.....Er gebeurt nog iets opvallends:

Op het moment dat de dramatische missers van het Steinerbos de openbaarheid ingaan, begint de inmiddels ex wethouder zich te roeren.

Onze eerste gedachten gaan dan uit naar een kat in het nauw,.....maar als je zijn reacties, veelal in brieven vervat leest, dan weet je als snel, dat het voor een groot deel gaat om "recht praten wat krom is" en dan vaak ook nog op een suggestieve manier!

Ik verwijs daarbij gemakshalve naar de pagina's 45 t/m 47 van het rapport, waar de woorden van de ex. Wethouder door de rekenkamercommissie met grote regelmaat rechtgezet, dan wel genuanceerd worden.

De rode draad van al zijn reacties lijkt er een van: "hoe kan ik de aandacht zo ver mogelijk van mezelf afleiden, hoe deel ik zo veel mogelijk de verantwoordelijkheid en geef anderen meer de schuld dan mij zelf"?

Voorzitter,

Dat betreuren wij.....want in de geest van de suggestie van de rekenkamercommissie hadden wij gehoopt dat Govers iets geleerd zou hebben van deze Steinerbosmalaise,.....dat hij in alle eerlijkheid zou kunnen toegeven dat hij op cruciale onderdelen van zijn functioneren nou eenmaal, (excusez le mot) "behoorlijk naast de pot gepist heeft".

Maar daar merken wij (nog) niets van. Of het zou in deze raadsvergadering nog moeten gebeuren. Wij zijn erg benieuwd, wat dat betreft.

Dat gezegd hebbend kom ik bij anderen die een rol spelen in dit tragisch drama. En dan ga ik het niet hebben over de mevrouw of meneer aan de kassa of over de badmeester, maar wel over zij die invloed konden hebben op datgene wat er gebeurde in het Steinerbos.

En dan begin ik bij de ingehuurde interim manager. Een peperdure kracht!

In feite de verantwoordelijke voor de bedrijfsvoering. Onze conclusie is na het bestuderen van de stukken en het lezen van het rapport dat ook deze functionaris forse steken heeft laten vallen.

Wij vragen ons serieus af of wij niet moeten inzetten op het terugvorderen van een deel of het gehele bedrag dat inmiddels aan het bedrijf die hem uitleende betaald is. De reden waarom moge helder zijn. Hier is op velerlei fronten sprake van een wanprestatie, terwijl zijn opdracht heel duidelijk was.

Hier is het leerpunt wat ons betreft overigens dat het college niet te snel moet zijn met het betalen van rekeningen.

U mag van mij aannemen dat de meeste mensen het laten bij de aanbeting als de keuken die zij besteld hebben niet compleet geleverd is of slecht geplaatst is.

Zo zou de gemeente daar ook mee moeten omgaan als diensten niet aan de maat zijn.

Voorzitter,

de gemeentesecretaris en dus eindverantwoordelijk directeur van de organisatie en direct leidinggevende van de interim manager van het Steinerbos kan in dit verband uiteraard verweten worden dat ze niet voldoende heeft doorgepakt. Dat ze niet voldoende op haar strepen is gaan staan toen duidelijk werd dat de interim manager er een potje van maakte. Een terchte constatering van de RKC, zo constateren wij. Voor ons blijft echter de vraag boven de markt hangen in hoeverre de verstandhouding met, c.q het dominante optreden van ex wethouder Govers een blokkade op het goed functioneren van zowel de secretaris als ook de interim manager is geweest.

Voorzitter en last but not least kom ik bij het college van B&W in zijn algemeenheid en de wethouder financiën in het bijzonder.

En roep ik even in herinnering waar ik mee begonnen ben.

De DOS fractie spreekt ook partijgenoten en coalitiegenoten aan op hun verantwoordelijkheid, daar waar dat aan de orde is.

En hoewel de rekenkamercommissie in kraakheldere bewoording te kennen geeft dat oud wethouder Govers het meest te verwijten valt is het college in het kader van collegiaal bestuur (in de zin van de wet nou eenmaal) medeverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en de resultaten van het Steinerbos.

Tegen die achtergrond had men, aldus de rekenkamercommissie, ... de wethouder financiën voorop, de ex wethouder, vaker en krachtiger in het gareel moeten proberen te krijgen..

Wij sluiten ons daar graag bij aan!

Wij vragen ons tenslotte ook af, welke rol de burgemeester, als voorzitter van het college, gespeeld heeft toen in het college duidelijk werd dat Govers als een soort éinzelganger opereerde in het Steinerbos.

Want dat komt in het stuk van de rekenkamercommissie niet voldoende tot uitdrukking.

Heeft de burgemeester tijdig maatregelen getroffen.

Heeft de burgemeester de ex wethouder aantoonbaar en voldoende duidelijk tot de orde geroepen?

En als blijkt dat hier ook niet goed gehandeld is, dan hebben we daar ook nadrukkelijk een leerpunt te pakken.

Voorzitter,

Ik kom tot afronding:

Leren uit gemaakte fouten. Daar ging het om.

Ik geloof dat ik gedurende mijn betoog voldoende vaak heb gewezen op leerpunten, zelf als die niet in het rapport naar voor komen.

Ik ga ze niet meer allemaal opsommen.

Ik wil wel horen wat er al aan acties ondernomen is om dit soort malaise te voorkomen.

Ik zie graag een concreet actieplan van verbeterpunten en daarbij behorende smart geformuleerde doelstellingen op dit dossier Steinerbos.

En ik geef de raad tenslotte nog een leerpunt mee:

Laten we het profiel van de bestuurders die wij in onze gemeente willen hebben bij het invullen van nieuwe vacatures nog eens goed onder de loep nemen.

Vaak zie je in advertenties begrippen als teamplayer, collegiaal, samenwerken, leiderschapsstijl, communicatievermogen, etc.... de revue passeren. Ik geloof, dat we daar in de komende ronde in Stein meer op moeten inzoomen.

In ieder mogen wij te dominant en intimiderend gedrag niet meer accepteren, opdat voorkomen kan worden wat nu gebeurd is.

En dan kom ik meteen bij het laatste leerpunt:

Laten wij onszelf opleggen dat wij scherper dan tot nu toe het gaval is geweest bovenop de probleemdossiers zitten!

Als het college dan tegelijker netjes aan zijn actieve informatieplicht voldoet, dan zal de kans op dit soort excessen zeker verminderen.